

Nagyvárad Estilap

Szerkesztőség: Strada Printui Carol
(Szilágyi Dezső-utca) 6

Egyes szám ára 2 Leu

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlepiroda
Calea Regele Ferdinand (Báloctól-ut)

Polgárháboru a Rajna-vidéken Poincaré újabb bonyodalmaktól tart Hány áldozata van a düsseldorfi incidensnek

(Az Estilap eredeti távirata.)
Poincaré Barleduc-ban beszélt, amelyben rámutatott a Ruhr-vidéki helyzetre,

amelyet nem tart meg-nyugtatónak.

A német kormány — úgy mond beisméri — hogy a harcot nem bírja folytatni, mégis kétértelmű formában vonja vissza a passzív ellenállásról szóló rendeleteket. Poincaré óva inti a közvéleményt az optimizmustól.

A nehézségeknek nincs vége

mondta Poincaré — sőt a jövőben

még nagyobbakra lehet kilátás.

Ugyanakkor azonban

a német kormány újabb jelét adja békülékenységének.

Ant Párisból jelentik, a német külügyi államtitkár a berlini francia nagykövetnél látogatást tett és közölte

a német kormány kívánságát, hogy a Ruhr-vidéken a munka uirafelvétele kérdésében tárgyalásokat akar kezdeni a francia kormányval.

Európára sorsdöntő fordulatot jelentenek az angol birodalmi konferenciától, amely ma nyílt Londonban.

Baldwin beszédét nagy érdeklődéssel várják. A miniszterelnök külpolitikai kérdéseket is érint. Fontos körülmény, hogy a konferencián résztvevő angol miniszterelnökök teljes egyenrangú felekként jelennek meg. A konferencia elnöke Baldwin miniszterelnök, anélkül azonban, hogy a többi miniszterelnök alárendelve, vagy más viszonyban volnának.

A konferencián az ipari, kereskedelmi és közlekedési viszonyokon kívül, legfőképpen a birodalom külügyi helyzetével is foglalkoznak.

Ismeretes, hogy a rainai szeparatisták (akik Németországtól elszakítják szakitani a Rajna-vidé-

ket) vasárnap Düsseldorfban tüntetést rendeztek és ennek során uccai harcok voltak a rendőrség és a szeparatisták közt.

A düsseldorffi incidens áldozatainak száma tíz halott és hetvennégy sebesült.

A városi rendőrségnek egy, a szeparatista rendőrségnek pedig két tisztviselője halt meg az összecsútközésben.

A franciák a rendőrség-

nek valamennyi tisztviselőjét letartóztatták.

A düsseldorfi incidensről kiadott francia jelentéssel szemben német részről hivatalosan megállapítják, hogy a rendőrség csak akkor használt fegyvert, amikor a szeparatista tüntetők több rendőrtisztviselőt bántalmaztak, egyet lelőttek. Emellett a szeparatisták francia katonaságot hívtak segítségül, amely a rendőrséget lefegyverezte. A lefegyverezett rendőröket a tömeg bántalmazta.

A pápa a német tragédiáról

Rómából jelentik: A Nuovo Paese közli a pápa következő szavait:

— A német tragédiáról szóló hírek szívemet szaggatják. Reggel-este a népek békéjéért imádkozom, mert mi mást te-

hetek? Kérem a Mindenhatót, hallgassa meg imámat, hogy legalább a gyermekek sorsa elviselhetőbbé váljék, hogy újból megismerjék a szeretetet. Nem szabad megtörténni, hogy az egész nemzet elpusztuljon.

Verekedés egy pesti kaszinóban Egy izgalmas lovagias ügy története

— Budapesti tudósítónk távirata —

A budapesti Lloyd-kaszinó, amely a legelőkelőbb pénzügyi kapacitások klubja szenzációs affér színhelye volt.

A klubban nagy feltűnést keltett egy előkelő budapesti magánbankár, valamint egy jónövű lipótvárosi ügyvéd összecsútközése, amely a legsúlyosabb tetlegességgé fajult, a felek egymásnak estek, dulakodtak s csak több bank- és gyárigazgató hirtelen közbelépése akadályozta meg, hogy komolyabb baleset nem történt. Az afférnek a multba visszavezető hosszabb előzménye van. Az egyik fél, Bettelheim Mór bankár, a Krausz és Bettelheim bankcég belfüggetlen tagja, azelőtt nagyon jó viszonyban élt dr. Madarász Ernő ügyvéddel. Néhány hónap előtt történt, hogy a barátság Bettelheim Mór és Madarász Ernő között máról-holnapra hirtelen elhidegült. Bonyodalom keletkezett közöttük. A kényes ügyben hosszas tárgyalások folytak s végül is e találkozáson Madarász inzultálta bankár-barátját. Az affér lovagias elintézése során azonban Sándor Pál nemzetgyűlési képviselőnek és Beniczky Ödön volt magyar belügyminiszternek

Madarász kijelentette, hogy nem

ad elégtételt Bettelheimnek.

— Majd másképp végzek vele! — mondotta.

Ezután hónapokon át nyugalom volt. Madarász nem is járt fel a klubba. Most történt aztán az újabb, nagyon kínos incidens.

A Lloyd Kaszinóban minden héten egyszer a kör szűkebb társasága közös vacsorát tart. Most újból sokan vettek részt a társasvacsorán, gyárigazgatók, bankárok voltak ott főleg és közöttük tartózkodott Bettelheim Mór is. A vacsora már befejeződött, amikor hatan-nyolcan a klub társalgójában szivarozva, nagy fotelekben körben ültek és beszélgettek. Körülbelül kilenc óra lehetett, amikor az előcsarnokban váratlanul megjelent Madarász Ernő dr. Egy pillanatig megállott tétovázva majd hirtelen ahhoz

a társasághoz lépett, ahol Bettelheim Mór tartózkodott. Felütnögnél üdvözölte az ottlévő urakat és mindenkivel sorba kezét fogott.

Legelőször Fleissig Sándorral, az Angol-Magyar Bank igazgatójával, azután a többiekkel, végre a Drasche-gyár

igazgatójával. Lukács igazgató mellett ült Bettelheim Mór. Mindenki azt hitte, hogy a társaság összes tagjaival kezét fogó Madarász végül odalép Bettelheim foteijé felé és neki is kezét nyújt, amikor Madarász hirtelen magasra kapta karját:

— Magának még tartozom! Tessék! — mondotta hangosan és indulatosan

és még mielőtt bárki megakadályozta volna, öklével hatalmasan fejbe ütötte Bettelheim Mórt.

A váratlan inzultus megdöbbentő hatást keltett. Az első pillanatban szinte megbénította a körüllevőket, akik ugyszólván azt sem tudták, hogy mit csinálnak. Bettelheim Mór azonban

kipirulva felugrott, kabátja zsebéhez kapott s pillanatnyi gyorsasággal boxert ragadott kezébe nekirohant Madarász Ernő dr. nak és feléje sujtott

Madarász erre nem volt elkészülve s

az ütés súlya alatt elvesztette egyensúlyát, megcsuszott a padlón és elterült a földön.

A kínos inzultus már-már folytatódott, Madarász felugrott s a két férfi elszántsággal nézett pillanatokat egymással farkasszemet, olyan volt a helyzet, hogy itt elkeseredett összecsapás készül újra. De ekkorra többen felugráltak helyeikről és szétválasztották az ellenfeleket. Két ur gyorsan karon ragadta Madarász Ernő dr-t és csittgatva kivezették a ruhátárig, ott rásegítették a kabátját. Bettelheim Mór amikor izgalma lecsillapodott, azonnal autóbába ült, felkereste volt segédeit, Sándor Pált és Beniczky Ödönt. Felkérte őket arra, hogy ez újabb affér ügyében járjanak el ismét. Sándor Pál és Beniczky Ödön rövid megbeszélés után nyilatkozatot szövegeztek meg, amelyet elküldöttek Bettelheim Mórnak. A nyilatkozatban többek közt ezt írták:

Kérésednek legnagyobb sajnálatunkra nem tehetünk eleget, mert ezen ügyet

nem tartjuk alkalmasnak arra, hogy lovagias elintézés tárgyául szolgáljon és nem vagyunk hajlandók Madarász Ernő dr urtól lovagias elégtételt kérni.

Jelen ügyet a lovagias szabályai szerint befejezettnek nyilvánítjuk.

Az izgalmas végű lovagias ügynek, ugylátszott, hogy ez a jegyzőkönyv lesz a befejezése, amikor még aznap este váratlanul különös dolgok történtek. Közvetlenül az inzultus után egy fél órával megjelent egy jól öltözött fiatalember a Magyar Távirati Iroda éjszakai szerkesztőségében. A szerkesztőt kereste. Így mutatkozott be: Madarász Ernő ügyvéd öccse vagyok. Kérem, hogy az alábbi közleményt juttassák el haladéktalanul a reggeli lapok szerkesztőségének.

ATávirati Irodának e különleges munkásságáért felajánlott négy-millió koronát.

A közlemény, amelyet egy papírszeletre irtak, így szóltott:

„Pofózkodás a Lloyd-klubban. Ma este a Lloyd-klub helyiségében Madarász Ernő dr fővárosi ügyvéd és Bettelheim Mór bankár között szóváltás támadt, amelynek folytatásaképpen Madarász Ernő dr Bettelheimet tettleg inzultálta. Bettelheim Mór klubtársainak unszolására lovagias utra terelte az ügyet.”

A Távirati Iroda szerkesztője természetesen a nagy összeg felkínálása után gyanusnak találta ezt a dolgot és elutasította a közlemény nyilvánosságra hozatalát.

A Lloyd Kaszinóban történt afférnek ez a hiteles története. A kínos ügy egész Budapesten, de különösen a Lipótvárosban nagy feltűnést keltett.

DORIAN Filmszínház

Kedd Szerda Csütörtök

Éva

Lehár világhírű operettje filmen

A főszerepben:

Hollay Kamilla

Dán Norbert

DORIAN FILM!

HIRES

* **Meghívó.** Felkérem Oradea-Mare város jogügyi bizottságait, hogy csütörtökön, folyó évi október hó 4-én d. u. 17 órakor (d. u. 5 órakor) a városháza tanácstermében tartandó jogügyi bizottsági ülésen megjelenni méltóztassanak, Oradea-Mare, la 1. Octobre 1923. Dr. De metriu Mangra, primurisconsult.

* **Uj maximális árak.** A városi tanács holnap délelőtt megtartandó rendes ülésén állapítja meg az új maximális árakat, amely azonnali hatállyal érvénybe lép.

* **Felsőbányai művészek képzésének állítása Nagyváradon.** Pár esztendővel ezelőtt elszakadt a nagybányai telepítől egy kisebb művész-kolónia. A haladó irány zászlóhordozói voltak azok, akik Felsőbányán telepedtek le. A rendkívüli tehetség vonta őket együttesbe s nevük ma már felkerült a magasabb értéklés nivójára. Nemcsak Erdély, de a külföld is érdeklődéssel fordul feléjük. Bécsi és budapesti lapok hasáboakat írnak a felsőbányai művészekről. Tegnap négyen érkeztek közülök Nagyváradra: Litteczky Endre, Nagy Oszkár, L. Krausz Ilonka és Pirk János. Idei művész munkájuk pompás vásznait hozták el ide erdélyi turnéjuk során. Simon Béla antikvitás-üzletét bérelték ki a nyolc napos kiállítás céljára, amely szerdán kezdődik.

* **Halálozás.** Fürész Lajos férfi szabó iparos, temetése az elmekórházból 3-án, d. u. 3 órakor, Germán.

* **Uj bankdirektor.** Mezei Miklóst, a Nagyvárad Agrár Takarékpénztár cégigazgatóját az intézet legutóbbi igazgatósági ülése igazgatóvá nevezte ki. Mezei Miklósnak köztudomás szerint tekintélyes része van az Agrár Takarékpénztár felvirágzásában, ezért nyerte el aránylag fiatalon a magas tisztséget. Egyébként Mezei Miklósnak nem egy érdekes közgazdasági cikke látott már is nyomdafestéket.

* **Egyszerű terv a lakásinség megoldására.** Paul Vilmos a brassói kereskedelmi kamara elnöke érdekes memorandumot küldött Nagyvárad város tanácsához. Az egyre nyomasztóbb lakásinségen kíván praktikus módon a Brassóban tervezett megoldás segíteni, amely a városokat sarkalja az építkezések megkezdésére. Minden város építsen — úgy mond a terv — évente egy-két bérpalotát. Ezzel szinte észrevétlenül önmagától oldódik meg a lakásinség. Az érdekes tervet a tanács véleményezés végett a mérnöki hivatalnak adta ki.

* **Házasság.** Weisz Margit és Weisz Gyula ezuton hívják meg rokonaikat és jóbarátait a hó 4-én, csütörtök délután a Félix-fürdőben tartandó esküvőjükre. (Minden külön értesítés helyett.)

* **Férfi szabó iparosok gyűlése.** Felhívjuk az ipartestület kötelékébe tartozó összes férfiszabó iparosokat, hogy f. hó 3-án, azaz szerdán d. u. 7 órakor az ipartestület helyiségében rendkívül fontos ügyben tartandó közgyűlésen teljes számban jelenjenek meg. Tárgysorozat: 1. Beszámoló az anyagbeszerző szövetkezet ügyeiről. 2. A munkásokkal kötött megállapodás és feltételek ismertetése. Tisztelettel az ipartestület elnöksége.

* **Cipőfelsőrészkesztő iparosok gyűlése.** F. hó 7-én, azaz vasárnap d. e. fél 10 órakor az ipartestület helyiségében a cipőfelsőrészkesztő iparosok gyűlést tartanak. Felhívjuk a szakma iparosait, hogy azon teljes számban megjelenni szíveskedjenek. Tisztelettel az ipartestület elnöksége.

* **Iskolai értesítés.** Mindazon helybeli és környékbeli tanulók, akik liceumi magánvizsgálatot akarnak tenni, csakis az oradea-marei „Emanuil Gojdu”-liceumban tehetnek. A magánvizsgálatok két részben fognak megtartatni, még pedig 1924 január 25—30. között (írásbeli minden tantárgy anyagának első részéből) és június 15—20. között (írásbeli és szóbeli befejező vizsgálat). A magántanulók beírását az igazgatóság október 7 és 15. között fogja eszközölni, még pedig délelőttönként a román, délutánonként a magyar tagozatra beíratkozni óhajtókat. Október 15—30. főigazgatói, október 30-tól november 15-ig pedig miniszteri engedéllyel lehet beíratkozni. *Directiunea liceului Gojdu.*

* **Elvesztett hétfőn este a Ferdinánd király (volt Rákóczi) uton egy fél nő szürke bőrkecskét.** Becses megtaláló kéretik, hozza be jutalom ellenében a Hegedüs Hirlapirodába.

* **Simongáti lányok, Gigolette apacs-tánc.** Marinka, Bajader, Aranymadár, iskola kották stb. nagy raktára a Hegedüs hirlapiroda zenemű osztálya.

* **Az ANGOL-OSZTRÁK BANK nagyvárad fióktelepe devizakötésekre autorizált bank, közli a vámirodákkal és az exportörökkel, hogy saját kiállítású vámcsekket kiszolgáltatására feljogosított és azokat a legutóbb nyosabb áron bocsátja t. ügyfelei rendelkezésére.**

* **Lehár operett a Dorian Filmszínházban.** Lehár Ferenc bájos és népszerű operettje, az Éva kerül ma bemutatásra a Dorian Filmszínházban. Ennek a legújabb Dorian-filmnek a főszerepeit a közkedvelt magyar filmszínészek, Hollay Kamilla és Dán Norbert játsszák. Az érdekes és szép képet a Dorian Filmszínház kitűnő zenekara az operett eredeti muzsikájával kíséri. „Éva” ma kedden először látható az 5, 7 és 9 órás előadásokon.

* **A peches tolvaj.** Notórius tolvaj került tegnap ismét rendőrkézre. Kádár András már régi ismerőse a nagyvárad rendőrségnek, ahol különböző tolvajlások miatt számos ízben megfordult. Kádárnak specialitása a mérleglopás. Nemrég is hasonló bűncselekményért volt az ügyészségi fogház lakója. Tegnap ismét rajtavesztett egy lopási kísérleten. Átkisérték uiból az ügyészségre.

* **Felhívás farkaskutya (német juhászbé) tulajdonosokhoz!** Felkérjük mindazokat, akik farkaskutyák tenyésztésével foglalkoznak, hogy az Országos Rendőrkutya Egyesület megszervezése érdekében válaszbélyeg csatolásával mellett jelentsék be úgy a saját, mint ismerőseik tulajdonában lévő ebeinek pontos adatait. Gavalik Sándor urad. erdész, Sebis (Borossebes) iud. Arad címre.

* **Az Apolló moziban még két napig, kedden és szerdán a Szerelem fészek szenzációs dráma második — befejező része.** A második résszel egyidejűleg az első rész cselekménye is vetítésre kerül, úgy, hogy aki az első részt nem látta volna, az is megérti a filmet. Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

* **Itt vannak Bécsből a legszebb, legelegánsabb fehér és színes film-kalapok a „RITA” kalap-szalomban (Teleky-utca 24.) Bőrkalap 150 lei.**

* **Ne féljen az időjárás változásaitól.** Hűléstől, hurutól megóvja testét, ha állandóan Brázay sóborszeszt használ. Mindenütt kapható.

Diakégyenruhákat

minden elfogadható árban kifogástalanul készít

Biró László

Posa (Url)-utca 24.

Az új lakástörvény októberben kerül a kamara elé

(Bukaresti tudósítónktól.) Jásiból jelentik, hogy az ottani lakásbérlők szövetsége értesítést kapott, hogy az igazságügyminisztériumban már elkészült az új lakástörvényjavaslat, amelyet októberben terjesztenek a parlament elé. Az új javaslat egyes szakaszai már ismeretesek. Így a szabad forgalom elve még nincs benne kimondva. Ellenben újabb béremelést engedélyez egyes esetekben a bér az 1916-évi fizetett összeg tízszereséig is eléri. A kilakoltatásra és a felzárkózott lakásokra vonatkozó intézkedések olyanok, mint amilyenek eddig érvényben voltak. A jasi lakásbérlők rendkívül izgatottak a lakásbérek emelése miatt.

AZ UTOLSÓ VICINÁLISVICO

Az anyósviccek után jobbra létre szenderültek a vicinálisviccek is. Ma már a nagy vasúti pont a vicinális kivétel. Mégis idejegyezzük a legutolsó vicinálisviccet. A vicinális vonat ablakán a következő felírás diszlett:

„Menetközben az ablakon kihajolni tilos!”

Egy vicces ember a felíratot a következőképpen javította ki:

„Menetközben az ablakon behajolni tilos!”

Kedden és szerdán

Szerelem fészek

második befejező része

az Apolló mozgóban

A kísérő zene műsora:

1. E. Urbach: Dürer's Waders Zaubermagik
2. Meyerbeer: Der Prophet
3. Rossini: Teli
4. Richard Wagner: Rienzi
5. Verdi: Nabucodonosor

A zenekari

GORODINSZKY SASA zongoraművész vezényli

KÖNYVKEDVEZMÉNY

a „NAGYVÁRADI ESTILAP” olvasóinak 5 szenzációs regényujdonosság csak 25 lei

I. sorozat:

Csehov: Dráma a vadászaton.
Philippe: Perdrix apó. Braun:
Örményen özeveg. Kosáryné:
Szép Kamilla macskája. Turge-
nyev: Milics Klára. Halál.

II. sorozat:

Rákosi: Egy falusi Hamlet. Bull:
Rádium. London: Vadon szavak.
Heltai: Hét sovány esztendő.
Kabos: Két halott regénye.
Vidékre 28 lei előzetes beküldése el-
lenében portómentesen küldi

a HEGEDÜS HIRLAPIRODA Nagyvárad

Két új váradi ucca

Az Orsolya-zárda érdekes terve

Idestova kétezer éve, hogy egy halhatatlan római költő elzengte: sunt lacrymae rerum, a tárgyak is éreznek, nekik is vannak könnyeik és azóta nem egy örökös irodalmi mű termett, amely rideg dolgokat, anyagokat, fogalmakat lélekkel, érző léttel töltött meg. Van poézise a városnak; ki ne emlékeznék Rodenbach Holt Brugges-ére; van lelke az őserdőnek, a dzsungetnek; tessék csak Rudyard Kiplingre gondolni. És az ucca a mindennapi élet lázas vérkeringésének édes-mocsos ere, az éjszaka bűnös és szerelmes misztériumainak színpada? Azt is megörökítette Ernest La Jeunesse, a nemrég elhunyt francia író a párisi bulvárról írott regényében.

Mindenkinek más és más képzeletű fűződhetnek az uccákhoz. Nem éle előttünk, sőt bennünk a maga izgatott rohanásával a pesti nagykorút, vagy Andrássy-ut, amint beszélünk róla? És a budai kis uccák, amikről Krudy Gyula olyan drága hangon ír, nem hatalmasabb lelki perspektívát jelentenek-e, mint a szemnek a Szahara, vagy a Szarmata-síkság? Bukarestben járt emberek úgy beszélnek a Calea Victoriei-ről, mint egy halhatatlanul agilis, százféle munkát egyszerre végző és mégis improvizatív életerős fiatalemberről. És minek folytassuk tovább? Tudni való, hogy Váradról lesz itt szó...

Hát igen: Várad uccáiról. A főucca intimitása, finom kanyarulata még azt is megragadja, aki a Váci-ucca, a Corso, vagy a Regent Street szűk előkelőségéhez szokott. A hajdani kőfaragók uccája egy darab mult, egy bájos anakronizmus...

És mind-mind jelent valami feledhetlent... És most úgy halljuk, hogy a közelben két új uccával több lesz Váradon. Az egyiket már csatornázzák is: a Páris patakot szorítják alatta betonhengerek sorába. Ma-holnap élelmes telekvásárlók vesznek kékrókát önagyságának abból a haszonból, ami a föld alá bújó Páris-patak környékén rájuk nézett. És tíz év múlva, amikor a ma még névtelen uccát aszfalt, vagy kő szegi be, az ott játszó gyerekek már aligha fogják tudni, hogy Páris patak is volt a világon... és telekspekulánsok gazdagodtak meg rajta...

A másik ucca, ami készül, tulajdonképpen nem is ucca, csak átjáró, magyarul: passzázs. Ma még csirájában van a terv, de

olyan életrevaló, hogy valóra kell válnia... Arról van szó, hogy az Orsolya-zárda. Károly herceg (v. Szilágyi Dezső) uccái frontján levő kapujától kezdve az apácák kertjén át utat vágnak a Ciorogariu (v. Uri) uccáig. Persze, jobbról-balról az átjáróban a zárdához hozzáépítenének és ragyogó üzlethelyiségeket helyeznének el a két új épület szárnyban.

Mindez még csak terv, de megvalósulása nem lehet messze. Hiába vannak könnyei a dolgoknak, a régi dolgoknak, az élet az önfenntartás rideg parancs szava nem igen tűr ellentmondást és a zárda — ha nem is mint intézmény, csak mint épület — megnyílik és áteresztí kegyeletes falai közt a város friss vérkeringését. Sunt lacrymae rerum...

(—s.)

A váradi bíróság felmentette...

Egy pesti fiatalember megható kalandja

Élt Budapesten egy kereskedősegéd. Fűszeres volt az istenadta és szomorú, alig tizennyolcéves sovány kamasz. A szüleit korán elvesztette — fent kapott egy kis zugot a gazdája padlásán, ahol ellakhatott. Megindító sorában semmi vigasz, egy jó szó, mellékkereset vagy szép ünnepre való ruha. Mindebben nem részesült s nem várt, nem gondolt vissza, nem panaszkodott, vágyak és remények nem ébredtek benne soha, talán szomorú sem volt, csak mindig egyformán közönyös. Általában nem igen rózsás egy fűszeres segédnek az élete. Még a szerencséjében sem. Nevet az ember, ha rá gondolt: a fűszeres segéd és a szerencse. Régi humoristák jóízű írásai jutnak az eszébe. Mark Twain. Haha. A fűszeres szerencséje. És még hozzá a komplikációk. Sok hercehurca, küzdelem, verejtékezés. Közbelép a rendőrség. Elfut az orra előtt a vonat. Agyba-főbe pofozzák. A végén aztán minden jóra fordul. Természetesen, mert ma már mindenki mulatságos moziképnek képzelet el az esetet. Mulatságos mozikép... Arra nem méltóztatnak gondolni, hogy milyen rosszul esik a szegény színésznek, ha például Chaplin szája rugja őket? Fáj ám ez a rugás...

Szóval élt Pesten egy ágrólszakadt fűszeressegéd, aki július közepén levelet kapott. Az állt a levélben, hogy

édes öcsém, nekem az Isten fel vitte a dolgomat, szépen keresek, egy kis házam is van már, meg saját kocsmám, gyere ki hozzám Pittsburgba, nagyon örülnék, ha megoszthatnám veled a keresetemet. Megígértem szegény anyádnak, hogy ha módom lesz rá, gondoskodni fogok rólad. Utazz le a nagynénédhez Érmihályfalvára, ahova az utiköltségre valót, 30 ezer lejt még ma átutaltam a számodra. Ölel nagybátyád, FERI.

Grünstein Andor — így hívták — megvakarta a fejét, mikor a levelet olvasta, aztán vette a kalapját — egyebet ugysem vehetett volna — és kiment a kőbányai pályaudvarhoz. Felkapaszkodott egy tehervonatba és meg sem állt a határig. Átszökött, a gránicsárok elcsípték, bekísérték Nagyváradra, itt egy hónapig ült vizsgálati fogságban, aztán átadták a toloncháznak, innen elvit-

ték Szalontára, ahol este a gránicsárok áttették Magyarországra. A magyar csendőrök elfogták és visszatessékelték Romániába. A gránicsárok újból elfogták, no, ez már mégis csak sok, visszamerészkedett ez a legény — bekísérték Váradra, átadták az ügyészségnek, mint aki újból átlépte a határt utlevél nélkül.

Dr Szöllőssy Gyula táblabíró törvényszéki tanácsa tegnap tárgyalta a kétszeres határátlépéssel vádolt Grünstein Andor ügyét.

— Elnök ur, kérem szépen, — mondta Grünstein — én nem szoktam vissza, engem vissza-

küldtek a csendőrök s azonnal jelentkeztem a határőrségnél. Kérem szépen megengedni, hogy elutazhassam Amerikába, az utlevelem a vizummal együtt már egy hét óta kész van itt Váradon, Kálmán és Szirmainál.

A bíróság rövid tanácskozás után felmentette a vádlottat, aki még csak egyet kért a bírától:

— Tessék szíves lenni intézkedni, nehogy még egyszer áttegyenek a határon.

Kaszirnök deputációja a rendőrprefektusnál

A kaszirnök küldöttsége jelent meg tegnap délután Catana rendőrprefektus előtt. Négy kávéházi felirónő, kérni mentek, nagyon sérelmes ügyben, az ember szinte restelkedik leírni is az ő kérésük okát. Gyerekeik vannak, felnőtt gyerekek — ugyebár rájuk már csak gunyból lehetne azt mondani, hogy kasszatiündérek, — régen volt az, talán igaz sem volt. Felirnak ők most csak, feketét és kapucint, amit pedig nem lehet felírni — nem irigylük az ifjúságtól. Kérték a rendőrprefektust, hogy vonja ki őket a rendőri nyilvántartás alól. Tekintsék őket hivatalnokoknak s engedjék meg, hogy az önértékük egyszer fellelőgezhessék.

Catana prefektust meghatóta a kérés és megígérte, hogy teljesíteni is fogja.

Orth János tragédiája

A főherceg, akit elnyelt a tenger...

Románia területén kizárólagossággal joggal közli a NAGYVÁRADI ESTILAP.

Copyright 1923. by „Die Stunde“ Vienna

Orth János a Stubel-családban

Ettől az időtől kezdve Orth János gyakori vendége volt anyánk házában. Nemsokára nálunk is látogatást tett. Ez alkalommal így szóltam hozzá:

— Megbocsásson, ha nyíltan beszélek Önnel, de igazán ne tudom, hogy érhet engem az a tisztesség, hogy házamnál egy főherceget üdvözölhetek. Nálam a koronáját is le kell tennie az ajtó előtt.

Erre így felelt Gianni:

— Épen ez szép és kedves Öntől. Épen ezért különösen nagyrabecsülöm Önt.

Ennél is maradtunk. Nem bókoltunk egymásnak soha. Ő, Gianni, mindig megmondta a maga véleményét, de mi is neki a magunkét. Hát nálunk csak ilyen beszéd járta mindig, mielőtt Gianni a családukba jött és ezután is. Ez családi tónus volt Stubeléknél és ehhez Gianni is alkalmazkodott. De persze mindez nem ment volna neki olyan könnyen, ezt a hangot nem találta volna el olyan jól és gyorsan, ha nem lett volna hasonló természetes és ha mindjárt az első perctől kezdve nem illett volna hozzánk. Ezt a hihetetlen nyíltságot, melytől az első pillanatban úgy megrémültünk, nemsokára úgy megszerettük abban, hogy

Millink iránt érzett szerelme, valódi, nagy szerelem volt.

Milli elköltözött anyánktól, saját kis háztartást rendezett be neki. Néhány hónapig még az Operánál maradt, majd a Theater an der Wienhez került, nemsokára azonban ezt a színházat is otthagya-

ta, hogy teljesen Gianninak szentelje magát, kinek hamarosan

barátja, titkárnője, felesége, mindegyik lett.

Orth látogatásai nálunk sohasem mentek amolyan komoly látogatásszámba. Jött és ment, amikor neki tetszett. Uzsonaidőben jött, velünk kávézott, vacsoráig maradt, közben pedig fecsegett, ne-

Stübel Mária az Orth-memoárok szerzőjének fiatal kori arcképe a 80-as évekből

vetett, énekelt, egészen felolvadni látszott. Anyánk nemsokára Berlinbe költözött. Jennykéhez, ki a Friedrich-Wilhelmstädter Theaternál aratta sikereit és így Stübelék családi életének színhelye áttevődött hozzám, a Seilergasseba. Gianni többnyire színház után jött. Mi mindnyájan buzgó látogatói voltunk az Operának, Gianni is. Gianni igen muzsi-

kális volt. Az Operában sohasem ültek Millivel egymásmellett, hanem ő páholyban ült, mi pedig, Milli és én a földszinten vagy esetleg az erkélyen. Színház után nálam találkoztunk össze, hiszen csak néhány lépésnyire voltunk az Operától. Gianni gyakran kedvenc ételeit rendelte meg vacsorára,

rostélyost, jó sok hagymával, vagy bécsi szeletet krumpilmorzsával.

Nem mondható, hogy keveset evett volna, de inni csak vizet ivott, míg mi csapolt sörünket ittuk. Mindig vidám volt nálunk a hangulat, Gianni minden tréfán szívéből kacagni tudott,

jó, másokat is magával ragadó nevetése volt.

Épen arról hogy a legártatlanabb elmésségen is nevetni tudott, vette észre az ember, hogy borzalmasan unalmas környezetből származhatott. Persze muzsikáltunk is, úgy anyáknál, mint nálam. Milli zongorázott, vagy más valaki közülünk. Milli zongorakisérével Gianni gyakran énekelt. Nagyon kellemes, bár nem túl iskolázott bariton hangja volt. Tulajdonképpen mindig csak komoly dalokat énekelt, a legszivesebben Schubertet.

A férfiakkal, Lory urával és az anyámmal, Gianninak végeszakadatlan izgatott vitái voltak. Férjemmel, Vicenzo Nunziatével többnyire olasz nyelven vitakozott Gianni. Olaszul sokkal hevesebben, élénkebben beszélt, mint németül szívesen is beszélt így

ez volt az anyanyelve.

A társalgás mindenfélére folyt. Családi dolgokról, az árákról, üzletekről, politikáról, a hadseregről, a balletról, zenéről. Bécs minden napieseménye szóba került. Gianni minden iránt érdeklődött mindenről megvolt a maga véleménye, mindent tudni akart. Fáradhatatlan volt a diskurálásban. Megtörtént, hogy a napi munkától fáradtak voltunk, szívesen kényelembe helyeztük volna magunkat, de Gianni nálunk volt és olyan jól érezte magát, hogy ezt az esti összejövetelt, színház után gyakran félegyig, egyig kihúztuk.

Ha Gianni nálunk volt, másnap reggel mindig megjelent a házmester és jelentette:

—Az a tiszt megint nem adott kapupénzt.

Ekkor Gianni helyett mi adtuk oda a hatást a házmesternek. Ő nem ismerte ezt a szép szokást. Akkoriban a Burgban még nem fizettek kapupénzt!

(Folyt. köv.)

Diák egyenruhák

csinos kivitelben
legjutányosabban

Wolláknál

Str. Cogălniceanu (Váradi Zsigmond-utca) 11,
a Tízoltólaktanyával szemben

Bódis Ferenc

arany, ezüst, óra
és ékszerárú üzlete
Bul. Reg. Ferd. (Rákóczi-ut) 1

Nagy választék Olcsó árak

Állandó ujdonságok
minden fazonu ezüst
és alpacca ridikülökből

Készít, javít, átalakít, vesz, elad, cserél

A Népszövetség új tanácsa

A magyar kölcsön végső munkálatai

— Budapesti tud. cenz. táv. —

Genfből jelentik: Tegnap megválasztották az új népszövetségi tanácsot. Az 1924. évben állandó tagok lesznek: Anglia, képviseli lord Robert Cecil; Franciaország, képviseli Hanotoux; Japán, Ishi gróf; Olaszország: Salandra; nem állandó tagok: Belgium, képviseli Huymans; Svédország, Branting; Spanyolország, Quinonez de Leon; Csehország, Benes. Uruguay, Riobanco és Brazília egy megbízottja, akit ezután fog-nak megnevezni.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Kedd: Bajadér, új kiosztásban B bérlet 14. szám.

Szerda: Biboros, Tompos Ella fellép-tével és Oláh Ferenc vendégjátékával, bérleten kívül.

Csütörtök: Rigoletto, A bérlet 15. sz. Péntek: Asszonyok bolondja, operett ujdonság először, B bérlet 16. sz.

Szombat délután: Fekete gyémántok, mérsékelt helyárral.

Szombat este: Asszonyok bolondja, ujdonság 2-szor, bérleten kívül.

Vasárnap délután: Aranymadár, mérsékelt helyárral.

Vasárnap este: Asszonyok bolondja, ujdonság harmadszor, bérleten kívül.

Hétfő: Asszonyok bolondja, ujdonság negyedszer, A bérlet 17. szám.

Két szenzációs szindarab

Egy orosz és egy belga író érdekes bemutatója Pesten.

Budapest színházi világát két új darab bemutatója foglalkoztatja. Most szombaton került színre mindkét ujdonság.

A Vigszínház mutatta be Cséhovnak a színművét. A címe: Ivanov, s egy fiatal földbirto-kos különös lelki meghasonlást tárja fel. Gazdag, munkáskedvű és boldog ember a darab hőse. De mert túl mohón lát mindenhez, ami szép és jó, — összeroppan: Energiája kialszik, gazdagsága elzúlik, szerelme, amelyet örökkévalónak fogadott kihűl. Keresi a kibontakozást, s azt hiszi, hogy a szomszéd birtokos lányában meg is fogja találni. Ezért siettetti beteg felesége halálát. Aztán mégis gyengesége tudatára ébred és önmarcangolás paroxizmusában az új esküvő küszöbén föbelövi magát. A darabot a Vigszínház legjobb tagjai játszották: Varsányi Irén, Gombaszögi Frida, G. Kertész Ella, Hegedűs Gyula, Góth Sándor, Szerémy Zoltán, Lukács Pál és Tanay Frigyes.

A másik darab a Csodaszarvas. A Renaissance-színház mutatta be. A szerzője Crommelinck belga író. Krintly Frigyes fordította magyarra. Párisi siker előzte meg a pesti bemutatót. A darab tulajdonképpen a legemberibb szenvedélynek, a féltékenységek torz képe. A hős patológiusan szerelmes a feleségébe és betegesen féltékeny rá. Szerelmes a feleségébe, mint költő az alkotásába. Szereti megmutogatni. Annyira

A Népszövetség főtanácsa Tanczos és Korányi magyar delegátusok, valamint Benes és több szakértő jelenlétében a magyar kölcsönrel foglalkozott és elhatározta, hogy megbizsa a Népszövetség pénzügyi bizottságát, dolgozza ki a kölcsön tervezetét, hogy a keresztyülvitel munkálatai mielőbb megkezdődhessenek, ha a jóvátételi bizottság októberben hozzájárul a zá-logfelfüggesztésekhez.

el van ragadtatva felesége titkos szépségeitől, hogy túlaradó boldogságában megmutogatja barátainak a nagyszerű gyönyörűségeket, — s ennyi patológiában magukra ismerhetnek talán azok a mindennapi férfiak is, akiknek bevallott vagy titkos örömet szerez, ha nagy toilettekben, gyémántosan, udvarlóinak hadseregétől övezve felvonultatják feleségüket és gyönyörködnek sikerükben. A férj féltékenységgé válik s féltékenységgében felismerhetni Freud tanár megállapításait, — azt a féltékenységet, amely szinte szerelmes a csábítóba. A féltékenység gyógyíthatatlan, de ő orvos akar lenni betegségének. A fájdalom oka a bizonytalanság s mert szerinte a férfiak sorsa elkerülhetetlen, ő maga siettetni sorsa beteljesedését s megcsalhatja magát, hogy megnyugodjék. A kísérlet eredménytelen. Felesége már a falu rongyává válik, ő még akkor sem nyugodott meg. Nem tudhatja, mikor dobban igazi szerelemre más férfi iránt az asszony szíve. A probléma romjain ott áll ki-fosztva, megsemmisülten s feleségét elviszi egy egészséges paraszt, aki gondolatlanul szeret és nem kíván hűtlenséget az asszonytól, hogy szerelmét bizonyítsa. A szenzációs darab főszerepét Törzs Jenő játssza.

ÚJ CSÁRDÁSKIRÁLYNŐ

Ez a végleges címe az eredetileg Marica grófnő cím alatt hirdetett új Kálmán-operettnak, amely a bécsi An der Wien-színház nagy érdeklődéssel várt karácsonyi ujdonsága lesz. Mint értesülünk, Kálmán Imre az operett komponálásával már elkészült, csak a hangszerelés van még hátra. A darab első felvonása magyar vidéki, a többi mondain miliőben játszódik le és ehhez képest alakul a zene karaktere is. Az operett zenéjéről, akik hallották, azt mondják, hogy Kálmánnak sikerült egy új Csárdáskirálynőt komponálnia, amely bizonyára szintén diadal-lal járja majd be az egész világot.

— Bajadér. Kálmán Imre világ-sikerü gyönyörű zenéjű operettje a Bajadér holnap este az új kiosztásban B bérletben kerül színre a főszerepekben Pintér, Biczó, Borovszky, Misoga. Hétfői, Madas, Balasa és Vigh Ernő játsszák.

— Rigoletto. Csütörtökön este A) bérletben az operaegyüttes kiválóival Verdi örökbecsű operája, a Rigoletto kerül előadásra Váradi karnagy vezénylete mellett. Az opera főszerepeit ez alkalommal is Baranyai Gávora, Tihanyi, Feleky, Márkus, Bereng és Békési játsszák. A Rigoletto csütörtökön este A) bérletben kerül színre.

— Fekete gyémántok. Szombaton délután mérsékelt helyárral az idei szezonban nagy sikerrel bemutatott négyfelvonásos színmű, a Fekete gyémántok kerül színre mérsékelt helyárral mellett a premier szereplőivel.

— Aranymadár. Vasárnap délután az Aranymadárnak lesz a 21-ik előadása. E nagyszerű táncos operett ez alkalommal is mérsékelt helyárral kerül színre Pintér Böskével a címszerepben.

— A négy frakk. A drámai együttes Tóth Elek rendezése mellett szorgalmasan készül a legközelebbi ujdonságra, a Négy frakk kitűnő vigjátékra, mely a budapesti Vigszínháznak ezidő-szerint is műsordarabja. A főszerepeit e vigjátéknak Jósika, Körösi Juci, Tompa Ella, Tóth Elek, Harsányi, Misoga, Galambos és Sorr Jenő játsszák.

— Biboros. Louis Parker hatásos színműve szerdán este bérleten kívüli előadásban lesz a színház műsorán Tompos Ella első fellép-tével és Oláh Ferenc vendégjátékával. Tompos Ella Philiberta szerepét játssza, Strodzi szerepében pedig Oláh Ferenc lép fel mint vendég. A többi szerepeket Benes, Harsányi, Madas, Galambos, Sorr játsszák. A címszerepet a Biborost Tóth Elektől fogjuk látni, kinek ez egyik leg-tökéletesebb alakítása. Erre az előadásra érvényesíti az igazgató-ság azon B bérlok helyeit, kik a zsidó ünnepek miatt hárletüket nem vették igénybe.

— Asszonyok bolondja. Ez lesz az első operett-ujdonság az idei szezonban, melyre nagy gondnal és ambícióval készül az operettegyüttes Hetényi főrendező és Szatmári karnagy vezé-tése mellett. Az Asszonyok bolondja a budapesti Blaha Lujza-színháznak ma is állandó műsordarabja, a szerzői pedig Brodi István és Lajtai Lajos. kik már több sikeres operett szerzői. Az Asszonyok bolondja főszerepeit Pintér, Biczó, Borovszky, Misoga, Vigh Ernő és Körösi Juci játsszák. E nagyszerű zenéjű táncos operettnak pénteken este lesz a bemutatója, szombaton, vasárnap és hétfőn lesz még kitűzve ez ujdonság a bemutató szereplőivel.

Főszerkesztő: MARTON MANÓ
Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Értesítem

a n. b. úr hölgyközönséget,
hogy azon kedvező helyzetbe
jutottam, hogy Budapesten
elsőrendű szalont nyitok dr.
Balogh Albiné urasszony-
nal együtt. Ezután is ké-
rem az úr hölgyközönség
szíves pártfogását.

Rózsa Bertus Budapesti,
Rózsa-utca 62.

Felhívás tudósítókhoz és hírdelőknek

Felhívjuk összes tudósítóinkat és hírdelőinket, hogy minden hozzánk juttatott közleményükben tartsák szem előtt a belügyminisztériumnak azt a rendelkezését, amelyet a biharmegyei és nagyvárad prefektúra velünk is mihez tartás végett a legszigorúbban közölt, hogy az utca-utak elnevezésének kötelező s legfeljebb zárójelben tüntethető fel a régi elnevezés. Például: *Károly herceg* (volt Szilágyi Dezső) utca, vagy *Mária Királyné* (volt Bémer) tér.

MAI ZÜRICH NYITÁS

BERLIN	000002
NEWYORK	561
LONDON	2549
PÁRIS	3340
MILANO	2525
PRÁGA	1677
BUDAPEST	003
BUKAREST	265
BÉCS	0007850

NAGYVÁRADI ÁRFOLYAMOK

MAGYAR KORONA	160
OSZTRÁK KORONA	328
MÁRKA	
FRANCIA FRANK	1350
CSEH KORONA	645
SVÁJCI FRANK	3840
DOLLÁR	217
LIRA	995
FONT STERLING	983

Hajókatasztrófák az Óceánon

— Budapesti tudósítók távirata —

Londonból jelentik: Vasárnap éjjel sűrű köd szállt le az Északi tengerre és az Atlanti Óceánra, aminek következtében számos hajószerecséltenség történt. A *Florence* angol gőzös összeütközött egy francia hajóval. Mind a kettő elsüllyedt, több matróz a tengerbe fult. *Cynthia* francia gőzös összeütközött *Cedrvik* angol hajóval.

A nagyvárad fascista-ügy epilógusa

A Nagyvárad Estilapban néhány nap előtt egy hír jelent meg, amely arról szól, hogy Bukarestben a szigantok egy Vifor nevű urnál kompromittáló aktákat és leveleket talált, amelyek a fascista szervezkedésre vonatkoztak. Azt is megírta az Estilap, hogy ezzel az úrral s az ő kapcsán a fascizmussal összeköttetésben állt Stamatopol Alfonz ügyvéd, Castano volt ezredes, ügyvéd, Bogdan Jonescu jogakadémiai tanár, Fetu V. János volt bankigazgató és Bacaloglu nyugalmazott ezredes, akik valamennyien tudvalevően Nagyvárad újságíró társadalmának ismert tagjai. A Nagyvárad Estilap ezt a hírt egy távirat nyomán közölte, amelyet a Rador távirati ügynökség várad fiókja Bukarestből kapott. A táviratról az érdekeltek azt hangzóztatják, hogy apokrif és nem más, mint egy izetlen bohóc otromba tréfa.

Bacaloglu ezredes is megjött

Nagyváradra s kijelenti, hogy ő nem tervezett puccsot, nincs elrejtett eljárás, csak éppen szimpatizál a fascizmussal és nővére révén összeköttetése van az olaszokkal. Mindez azonban még nem bűn.

Hát ki mondja, hogy bűn?

Mardarescu hadügyminiszter beadja lemondását

A resitai művek vezérigazgatója lesz

Bukarestből jelenti a Rador: Az Indreptarea megerősíti azt a hírt, hogy Mardarescu tábornok hadügyminiszter kiválik a kormányból, mert elfogadta a Resitai művek vezérigazgatói állását.

A félholtra vert micskei gazdák

Két rabló cigány a bíróság előtt

A törvényszék a késő déli órákban kezdte meg két veszedelmes cigány rablót, Bordás Sándor és Vencel Flóris bünsorozatának a tárgyalását. A bíróság mintegy husz tanút idézett be, akik közül a legtöbb károsult. Megrabolt és félholtra vert micskei gazdák, asszonyok. A két cigány most ott ül a vádlottak padján, olyan arccal, mintha a börtön helyett kolostorba akarnának vonulni. Az embernek megesik rajtuk a szíve. Polyton a plafont nézik oldalra fordított fejjel, szendén s ha a bűnjelek,

az a sok haszontalan lim-lom, furkósbetok, evőeszközök, ruha-nemük, egyszóval semmitmondó tárgyak, amelyek csak itt beszélnek olyan sokat, nem fekédnének dr. Imecs táblabíró asztalán, — angyalnak hihetné bárki a két gonosztevőt. Lapunk zártakor kezdte meg a bíróság a vádlottak kihallgatását.

... Nem tudnak semmiről. Hát hogy is tudnának?

— Azir van az egész, mert cigány vagyok — mondja Bordás mester.

A tárgyalás folyik.

Különös válópör a nagyvárad törvényszék előtt

Amikor az após gazdagsága válik

A nagyvárad törvényszék egyik rokonszenves regátbli bírája elé most egy nem minden napi válópör került. A pört egy brassói kereskedő leánya indította meg férje ellen. A válópörös hölgy édesapja dúsgazdag nagykereskedő, de 1919-ben szerény viszonyok közt élő szatócs volt Brassó egyik külvárosában. Még akkor férjhez adta leányát egy vándor iparművészhez, egy fillér hozomány nélkül. Teltek az évek, újabb konjunkturák következtek és a szatócs gazdagodott. Csakhamar Brassó egyik leggazdagabb nagykereskedője lett. Veje, azonban, aki nem volt olyan élelmes, mint ő, sőt álmodozó, szerelmes természet rejtőzött benne, nem törődött a konjunktura hullámaival. Szegény maradt. Az uborkafára felkapaszkodott szatócsnak ettől fogva nem igen volt invér az egy napról más napra vegetáló vő; szegény rokonszámba ment, aki miatt szinte szégyelnie kellett magát. Amikor aztán a szegény vő teher lett számára, hazahívta leányát:

— Majd törvényesen elválasztalak attól a szerencsétlen pasastól — mondotta neki — és keresek hozzád illő férjet.

Hallatlan öntudattal — amelyet csak a pénz nyuithat — zsebére ütött az apa és keresett egy ügyvédet, akire a válópör elintézését bízhatta. Talált is, de nem Brassóban, mert nem is akart ott találni, hanem Nagyváradon. A várad ügyvéd meg is indította a válópört: hűtlen elhagyás, ez volt a cím. Már hogy tudniillik a férj hagyta volna faképnél az asszonyt, akit sohasem szeretett és csak pénzért vette el...

Az első tárgyalás — mint mondtuk — már megvolt és az említett jóakartu regátbli bíró meglepődve hallotta a férj ügyvédjé-

től, hogy a szerencsétlen iparművész — és így felesége is — magyar állampolgár, tehát a válópör nem tartozik immár a várad törvényszék elé. Amellett sohasem laktak sem Váradon, sem egyetlen a várad törvényszék igazgatóságát szolgáló körletében tartozó községben. Végül, de nem utolsó sorban: a férfi sohasem hagyta el a nőt, sőt halálosan szerelmes belé és csakis vele akar élni.

A tárgyalást természetesen elnapolták és most megindul a vizsgálat, hogy kiderítsék: hogyan akarta bizonyítani a nagyvárad após, hogy leánya és veje nagyvárad lakosok?

A várad tanonciskola elhelyezése

A nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara átiratban tárta fel a tanácsnak a nagyvárad iparos tanonc oktatás nagy nehézségeit. Az Iparkamara jelentése szerint az iparosok képtelenek a tanon-

Egy német mozisínész, akit Mussolini érdekes szereplésre hívott

A nagyvárad mozikból jól ismert a neve: Jannings Emil. A Boleyn Anna feledhetetlenül érdekes hőse.

Jannings egyike a legjobb berlini drámai színészeknek, s egyik büszkesége a német filmszínésznek. Jannings nagyot és művészt alkotott a világhírű Boleyn Anna, Dubarry és Észak-oroszlanja című filmek főszerepeiben.

Olaszországban hallatlan költősséggel, kifejezetten olasz nacionalista propaganda célzattal készülnek most arra, hogy Sienkiewicz Quo vadis-át újból filmre alkalmazzák. A film szerepeit a leg-

cok ellátásáról gondoskodni, sulvosabb konzekvenciái lesznek. A jelenlegi tanoncotthon nem alkalmas erre a célra. A Kereskedelmi és Iparkamara javaslatot tesz a tanácsnak, hogy a kérdés megoldására legalkalmasabbnak tartaná, ha a város felajánlana katonai célokra egy területet és ilyenformán a megürülő várból nyerhetne kényelmes elhelyezést a tanoncotthon.

A tanács elvben hozzájárult ehhez a kombinációhoz. Hiszen ennek megvalósítása már régi terve a tanácsnak. Amennyiben a minisztérium nem emel komolyabb kifogást, az iparosotthon elhelyezésének problémája rövid időn belül megoldást nyer.

Román misszió utazik Bécsbe

Bukarestből jelenti a Rador: A napokban Bécsbe utazik egy román misszió. Antonescu Eftimie semmitőszéki elnök vezetésével az osztrák-magyar bank végleges likvidációja ügyében.

Egy erdélyi román tudós emléke

Szebenmegye egy kis falujában, Feleken halt meg száz esztendővel ezelőtt Lazar György „a román nép nagy tanítója”, mint a román művelődés történet nevezi. A centennárium alkalmából országsszerte fénves ünnepségek voltak. Nagyváradon a görög keleti katedrálisban tartott emlékünnepeken Popovici Vazul esperes mélyenjáró beszédben rajzolta a hallgatóság elé Lazar György érdekes alakját. A feleki román jobbagyfiu szellemi tehetségét Bruckenthal Sámuel Erdély kormányzója fedezte fel és ő taníttatta Kolozsvárt és Bécsben. Lazar Nagy-szebenbe került, tanár volt, a metropolita teológián és prédikátor. De a francia forradalom akkor oly divatos eszméit kezdte a szószekekről hirdetni, ezért mennie kellett. Bukarestben telepedett le ahol az első román nyelvű felső iskolát alapította, mert akkor a mostani Romániában csak görög iskolák voltak. Előadásaira, amelyek a matematika fizika és filozófia mellett a nyelvtudományt is előlelték, tödult a hallgatóság. Öt évi szakadatlan kulturális munka után összetört fizikummal tért vissza szülőfalujába, ahol 1823-ban meghalt.

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

154-63. Hivjon Clujon leszek - és 8-án. Mimoza. 382

„COSI”. Csütörtökön Élesden kis állomáson várjon. Autót ne rendeljen. 383

APOLLO mozi. Levél van kívánt helyen. 384

JANCSI. „Komák vagyunk”. Tévedés volt! Vissza vonjam?! Igérje meg. 385

LAKÁS

LAKÁSÁT 24 órán belül eladom. — Weisz Gizi, Nyomda-ucca 4. 270

BUTOROZOTT szoba kiadó. Szarvas-sor 27. ajtó 9. 379

SZOBÁS konyhás lakást keresek. Lé-lépést fizetek. Samuil Micu Klein (v. Szabadság) ucca 8. Házmester. 389

ALKALMAZÁS

HÖLGYFODRÁSZ segéd elsőrendű munkaerő azonnali belépésre felvétetik. Cím a Hegedüs hírlapirodában. 293

MEGBIZHATÓ fiatal pár gyermekte-len keres házmesteri állást, Bratianu (v. Szaniszló) ucca 11. Házmesternél. 393

SZAKÁCSNÉ, ki önállóan jól főz, fel-vétetik. Kurtág Buffet. 392

MÉRLEGKÉPES könyvelő állást ke-res. Megkereséseket „Könyvelő” jelígre Hegedüs hírlapirodába kér. 380

EGY jó főzőnő kis családnak ajánlkozik Cím: Kabay, Kaszárnya-ucca 5. 386

MINDENES főzőnő vidékre jó fizetés-sel keresek. Hevesiné, Saguna (v. Kapu-cinus) ucca 17. 387

GYERMEKTELEN házaspár azonnali belépésre keres mindenestől leányt. Kor-mos, Templom-tér 8. 390

MAGAS fizetéssel azonnali belépésre keresek egy mindenestől főzőnőt, Reich Vlahuta (v. Szent János) ucca 37. 388

VEZETŐ kertészt keresek jó fizetés-sel és lakással, esetleg teljesen berendezett kertészet bérbeadó. Spitz vaskereskedő. 377

TISZTESSÉGES mindenestől főzőnő föl-vétetik Kepes ékszerésznél, Cuza Voda (v. Szacsavay) ucca 17. ajtó 8. 374

HELYBELI fiókvállalat vezetésére és utazásra alkalmas tevékeny tisztviselőt keresek, lehetőleg papír szakmában vagy ehhez hasonló szakmában. Ajánlatokat „Merkur 512” jelígre a Hegedüs hírlap-irodába kérek. 373

NYUGDIJAS rendőr irodaszolgá vagy pénzbeszedői állást keres. Cím Hegedüs hírlapirodában. 370

ELADÓNÓ, ki németül vagy románul beszél, azonnal beléphet Nagy kalapüz-letébe. 369

ADÁS-VÉTEL

BENZIN motort 6-10 lóerőig lassu fordulattal keresek megvételre. Cím He-gedüs hírlapirodában. 372

ÜZLETHELYISÉG italméréssel és la-kással átadó. Cím Hegedüs hírlapirodá-ban. 371

ELADÓ új divatos nyest boa Gheorghe Lázár (v. Vitéz) ucca 25. Szabó. 368

NYUGVÓSZEK (Liegestuhl) használt, de jó karban, megvételre kerestetik. Cím Hegedüs hírlapirodában. 381

ELADÓ Füzes-ucca 33. számú ház fe-lerészben is beköltözhető lakással. — Ugyanott egy szoba, konyha butor. 391

**Iskolás leányok egyenruhájára
FEKETE GLOTT
legelőcsőben beszerezhető
SZÉKELY**

posztóáruházában, Str. Avram I 5.

HASZNÁLT jó karban levő hordókat ajánlok nagyban. Berkes, Gojdu (v. Beöthy Ödön) ucca 29. 376

NAGY gyárhelyiség 3 szobás lakással, 4 munkás lakással, villany és vízvezetékkel, istálló és kocsiszin kis és nagy vasúttal, 10 kis hold területen részben vagy egészben el, vagy bérbeadó. Érte-kezhetni Spitz vaskereskedőnél. 375

KÜLÖNFÉLÉK

ELVESZETT hétfőn este a Ferdinánd király (v. Rákóczi) uton egy fél női szür-ke bőrkésztyű. B. megtaláló kérietik hoz-za be a Hegedüs hírlapirodába jutalom ellenében. 378

Eladó

nagy korcsmász ház több istállósával, 3 szo-bás lakással forgalmas helyen. Egy ki-sebb ház italmérési joggal 2 szobás lakás-sal, nagy kert. Egy fűszerüzlettel. Egy Biaron. Egy a réten. Egy a nagypiacon. Egy 2 lakással, kerttel, istállósával 8 nap alatt elfoglalható. Egy Gheorghe Lázár (v. Vitéz) uccán. Egy a Haió-téren. Egy fűszerüzlettel elfoglalható novemberig. Tizenkét hold szőlő 700,000. Nagy telek a város vége felé 2 kis épülettel 110,000. Öt és fél hold szőlő és szántó 300,000. Három és fél hold föld kis házzal 130,000. Egy ház a réten. Egy három egy szobás lakással. Egy kis hold szőlő szép lakás-sal 80,000. 2 és fél hold szőlő 3 szobás lakással sok gyümölcsös fával 260,000. Öt kis hold szőlő 3 épülettel, felszerelés-sel 500,000, közel a városhoz. Városhoz közel kis szőlő házzal sok mellékhe-lyiséggel 130,000. Négy hold szántó 130,000. Egy hold szőlő házzal szép felszereléssel 80,000. Tizenkét hold szántó házzal, istál-lóval vidéken 150,000. Egy ház elfoglal-ható lakással, nagy udvar, istálló 180,000. Egy magánház 3 szobás elfoglalható la-kással közel a kispiachoz. Több házak, szőlők. — Értekezni

Tománénál

Nilgésztelepi lakásán 99-a. alatt. Négy szobás magánház 1 és fél hold szőlőskerttel szép helyen.

ASZÓDI

új termeszű theái

megérkeztek. Tavalyi rum literje to-vábbra is 26 lei. Kávé különlegessé-geim naponta frissen és melegen kaphatók

Butorok

gyönyörű fekete ebédő to-polya és tölgyes bükk hálók helyszűre miatt olcsó áron eladók Str. M. Corvin Batthyány-u 4 Veres asztalos

ELADÓ HÁZAK

Szilágyi Dezső-u. Uri-uccán, Szent Já-nos-u. Szaniszló-u. Hodossi-u. Bunyitav Liget, Mocvár-u. Páris-u. Gyár-u. Kolozs-vári-u. Szmekta-u. Hodosi-u. Berkovits-u. Szőlőtelep, Damjanich-u. és még a város minden részében beköltözhető há-zak 65 ezer leitől 3 millióig, vannak la-kások, üzletek, szőlők, földek, birtokok. Ha lakását, házát, földjét, butorozott lakását eladni, kiadni, cserélni akarja forduljon bizalommal hozzám, diszkrétan azonnal elintézem. Lakásokat 24 órán belül eladok. — Bizományba bármit elfogadok.

WEISZ GIZI közvetítő irodája
Nyomda-utca 4. (Szaniszló-u. sarkán)

Perzsa szőnyegek

gyári szőnyegek minden nagy-ságban, hencsértakarók, függő-nyők. nálószobák nagy választék-ban. Wertheim kasszák minden nagyságban, lezállított árakban

Beck és Benjámín

Strada Coganiceanu (Várad) Zsigmond-u. 11. Telefon 1703

Pianinó

Gebrüder Stigl gyárt-mány kitűnő hangu, keresztthuros fém szerkezetű teljesen új állapotban sürgősen eladó.

Sternbergnél

Piața Unirii 2. Telefon 18-45

Piața Mihai Viteazul (Nagy-vásár tér 2 sz. alatt ter-vezett udvari újépületben

iroda és raktár-helyiségekre

előjegyzések bejelent-hetők

Dr Bock Alfréd

ügyvédnél Str. Josif Vulcan (Nagy Sándor-utca 17. délután 3-6 között

Bortermelők figyelmébe!

Új és használt boroshordók szüretre kaphatók
Telefon 11-82

ULLMANN ARTHUR

bornagykereskedő P. M. Viteazul 8 sz.

Bajkál keringő

szebb, mint a Volga... Moravetz kiadás.

Hegedüs Hírlapiroda
zenemű osztálya

Sonnenfeld Adolf r.-t. Nagyvárad

Tudja
melyek a
legujabb

Könyvszenzációk?

Paul Reboux: Lepketánc
Marguerite: A prostituáltak
Erdős Renée: Nagy sikoly
Dostojevski: Kis hős
Baffico: Győzedelmes asszony

Heimburg: Anna Liza

": A két elkerült

": A boldogság

Egy szegény lány

Jack London: Az éneklő kutya

Méray Horváth? Két pri-madonna

Szenes Béla: Vidám írások

Buta ember

Terstyánszky: Reptülő csa-lád

Ujhelyi: Akit a nők sze-retnek

Courts Mahler: Éva

Courts Mahler: Hűtlen asszony

Courts Mahler: Isten ve-led drágám

Courts Mahler: A Konzul felesége

Courts Mahler: Látszat csal

": Szent ha-

zugság

Courts Mahler: Vergődő szívek

Karinthy: Kötéltánc

Bourranghs: A dzsungel fia

Ezeket
a könyveket
elolvashatja

a HEGEDÜS
HIRLAPIRODA

kölcsön-
könyvtárában